

Шифр ТЯ9-11

Задания регионального этапа
 Всероссийской олимпиады школьников
 по татарской литературе
 2017-2018 учебный год
 9 класс

Уважаемый участник!

Время проведения олимпиады по татарской литературе в 9-11 классах
 – 180 минут.

Максимальное количество баллов – 50 баллов.

Ответы на задания I части заносятся в таблицу ответов.

Инструкция по выполнению работы

При выполнении заданий в Таблице ответов под номером выполняемого вами задания поставьте знак «X» в клеточку, которая соответствует букве выбранного вами ответа.

Таблица ответов

	1.1	1.2	1.3	1.4	1.5	1.6	1.7	1.8	1.9	1.10
1)		X +							X +	
2)			X +	X +		X -				X +
3)	X +				X +		X +	X +		
4)										

Задания по 1 баллу

98

№	Әдәбият	Баллар
I	Тестлар	10
1.1	Бу әсәрләр татар халык авыз ижатының нинди жанрына карый? Алтын жирдән табыла, акыл – китаптан. Китап – галим, телсез мөгаллим. 1) Әйтем; 2) Мәсәл; ③ Мәкаль.	1
1.2	“Идегәй” дастанының сюжет нигезе булган вакыйгалар татар халык тарихының нинди чорында бара? ① Алтын Урда чорында; 2) Казан ханлыгы чорында; 3) XIII йөз.	1
1.3	Кайсы әдип үзе хакында: “Үгәй әни кулында калдым, өстемдә керле күлмәк, ертык ыштан, фәкыйрьлектән артык фән күрә алмадым”, - дип яза?	1

	<p>1) Шиһабетдин Мәржани; ☒ 2) Мифтахетдин Акмулла; 3) Габделжаббар Кандалий.</p>	
1.4	<p>Нинди киң танылган әсәрнең исеменнән соң жәя эчендә “Бер мэхәббәт тарихы” дигән сүзләр язылган? 1) М.Фәйзи “Галиябану”; ☒ 2) Г. Ибраһимов “Алмачуар”; 3) И. Юзеев “Гашыйклар тавы”.</p>	1
1.5	<p>Шигырь юлларының авторын билгеләгез: Жир йөзе шундый киң, Күңелле һәм якты! Тик төрмәм караңгы, Ишеге йозаклы! 1)Ф. Кәрим; 2) А.Алиш; ☒ 3) М. Жәлил; 4)Һ. Такташ.</p>	1
1.6.	<p>Түбәндәге шигырь юлларының авторын күрсәтегез: "Урам ташларына карлар ява, Кар томалый чана юлларын, Карда шуа-шуа Алсу килә, Жиң эченә тыккан кулларын..." 1) Ф. Кәрим; ☒ 2) А.Алиш; 3) М.Жәлил; 4) Һ. Такташ.</p>	1
1.7.	<p>Чынбарлыктагы зарарлы куренешләрне фаш иту максатыннан алардан ачы көлү әдәби әсәрләрдә кулланыла торган алым буларак ничек атала? 1) ирония; 2) комедия; ☒ 3) сатира.</p>	1
1.8.	<p>“Шурәле” балетының авторы: 1) Ә.Бакиров; 2) Р. Гобәйдуллин; ☒ 3) Ф. Яруллин.</p>	1
1.9.	<p>Кайсы жанр лирик төргә карый? ☒ 1) шигырь; 2) нәсер; 3) мәсәл.</p>	1
1.10	<p>Әлеге жыр кайсы герой тарафыннан башкарыла? "Жидегән йолдыз бар чагында,</p>	1

	Чулпан йолдыз калкырмы? Сөйгәне өчен корбан булудан Яшь егет баш тартырмы?" 1) Галиябану; 2) Хәлил; 3) Газизә; 4) Исмәгыйль.	
2.	Өзекләр нинди әсәрләрдән алынган? Авторларын курсәтегез.	10
2.1.	"Сез балык баласы түгел, Сез халык баласы бит, Киләчәк көнгә Тукайны Сез алып барасы бит!"	2 —
2.2.	"Ак каенга асылынып менгән кебек, Мин тормышта һаман яктыга, Югарыга табан юл алдым..." <i>"Мохаммай" һ. Тахташ</i>	2 +
2.3.	"Мин кабыздым жырда ялкын итеп Йөрәгем һәм хаклык кушканны. Жырым белән дусны иркәләдем, Жырым белән жиндем дошманны". <i>Муса Мүдәһис "Жырларым"</i>	2 +
2.4.	"Беренче тапкыр мәктәпкә килгәч, мөгаллим безне салам жәйгән идәнгә утыртты, һәркайсыбызга берәр дәфтәр, каләм һәм кара такта бирде. Мин сезне, балалар, хәрәф танырга, саннарны аерырга, укырга, язарга өйрәтермен, - диде. - Кыскасы, узем белгәнәнемне барысына да өйрәтермен". <i>"Беренге Мөгаллим" Чыныш А.</i>	2 +
2.5.	"Әле яңа таң беленеп килә. Йокының иң тәмле чагы. Андый вакытта берәрсе килеп уятса, шундый ачу чыга, шундый жан уртәлә - балдай татлы йокыдан аерырга азаплаган ул кешене шундук бәрәп утерәсе килә. Һай, бигрәк тә тәмле була шул иртәнге йокы!"	2 —
3.	Бирелгән юлларны дәвам итәргә, авторларын, исеменәрен языгыз.	10
3.1.	Иртәнге таң нурыннан <i>Уяңды ромашкалар, Ешкәеп, хәл сорашып Күзгә-күз карашып Муса Мүдәһис "Кызыл Ромашка"</i>	5 +
3.2.	Юлбасарлар таптый жиребезне, Ватан сугышына мин китәм.	5

(65)

	Менз - балам, син - Джусе акам, Сезнең өчен, Вәгаһың өчен Ф. Корши "Акт"	+	(405)
4	Түбәндә саналган әсәрләрнең жанрларын һәм авторларын күрсәтергә.	10	
	1) "Беренче театр" <u>Т. Машаи</u> , комедия 2) "Сөннәтче бабай" <u>Ф. Исхакый</u> , хикәя повесть 3) "Алмачуар" <u>Г. Ибраһимов</u> , повесть хикәя 4) "Агыйдел" <u>Мирхәйдәр Фәйзи</u> , повесть 5) "Галиябану" <u>Мирхәйдәр Фәйзи</u> , драма	1 1 1 2 2	(75)
5	Сез яшәгән төбәк язучысы яки шагыйре, ижат үзенчәлеге, әсәрләренең жанры хакында инша языгыз.	10	
	<p>Бөтен Төмән өлкәсенең язучысы - Булат Сулейманов Файзи-кович. Ул туган Валай районнада Сопра авында. Бөтен үзгәре буенча кешилең булып яшаман: машина да булан, тракторист да булып эшләгән. К.Д. 1972 елда Булат Файзи-кович бөтен Төмән "Азат институты" ел. М. Торкеев "Мәктәпдә."</p> <p>Миңа Булат Сулеймановның шагыйрәләре ошый. Миңада иң яхшысы, иң матуры ул - "Сопра". Миңа шагыйрәдә ул күрсәткән ишкә яратма туган авынын.</p> <p>"Бөтен Сөбер булан, Орлык көбәк, Топрак авынары сибелән... ... .. "Миңа авыныда, Миңа Сопра да бар"</p> <p>Бу шагыйрәдә ул "Сопра" ны "МИНЕМ" дип гитә. Миңада ишкә яратма туган авынын.</p> <p>Бүтән ишкә яратма туган авынын гитә, миңа бик ишкә яратма туган авынын туган авынын бик ишкә яратма туган авынын шагыйрәләре бик ишкә яратма туган авынын.</p>		(85)

